

men. Naa, det tror jeg dog nu ikke, han kan. I Norge, der saa vidt jeg kender dets Lovgivning, er ligestillet med Danmark i denne Retning, har man ogsaa set, at der for nylig er falden en Dom — herhjemme have vi saa vidt jeg ved, ikke nogen Dom om det Spørgsmaal — som netop har slaaet ned paa det Punkt, og som siger, at Sælgeren maa være mere end glad ved at faa Lov til at beholde de allerede betalte Afdrag, og at han ikke kan forlange Resten. Jeg vil indtil videre antage, at det samme vilde blive Tilfældet her. Men det er jo haardt nok, at Sælgeren saaledes kan beholde Afdragene foruden at tage Tingen. Det er nemlig dette, der kan føre til Resultater, som man særlig har fremhævet som Grund til, at vi maatte have en ny Lovgivning paa dette Omraade. Man har nævnt et Eksempel paa, at en Mand har solgt en Ting paa Afbetaling for 150 Kr.; at der af Købesummen var afbetalt 140 Kr., at Køberen saa kom for sent eller udeblev med det sidste Afdrag, at Sælgeren derefter indsaandt sig med Kongens Foged, tog Tingen og beholdt baade den og sine 140 Kr. Det maa jo alle være enige om, at det var overmaade uretsfærdigt, ubilligt og haardt mod Køberen. Jeg kender ganske vist ikke selv saadanne Tilfælde, men jeg er fuldstændig klar over, at det kan tænkes saadanne Tilfælde, og at det efter vor Lovgivning, som den nu er, vil være fuldstændig lovligt, om Sælgeren bærer sig ad paa denne Maade. Dette ønske vi alle at afværge, og det er altsaa det, som Lovforslagets § 2 vil modvirke ved Bestemmelsen om, at naar Sælgeren tager sin Ting tilbage, saa skal han ikke uden videre kunne beholde Afdragene og sige til Køberen: Punktum, Farvel, nu ere vi færdige! Nej, saa skal der finde en Opgørelse Sted af, hvad Sælgeren med Billighed har Krav paa paa Grund af den Forringelse, som Tingen har lidt ved Brug og Slid, mens den var hos Køberen, samt som Følge af, at Tingen — hvad der jo let kan være Tilfældet, og i Reglen vil være Tilfældet — var ny, da Køberen fik den, men tilbageleveres som brugt. Værdige Medlemmer ville jo vide, at det ofte kan være en overmaade betydelig Del af Tingens Værdi, den har tabt blot, fordi den nu er brugt, om det end er nok saa kort. Dette — siger Lovforslagets § 2 — skal Sælgeren have erstattet, men heller ikke videre. Skønnes det, at de Afdrag, han har faaet, overstiger det, han paa denne Maade har Krav paa, skal han udlevere Forstøtten til Køberen. Det er et overmaade smukt Princip; men naar vi dog ikke have kunnet tiltræde det, er det fordi vi

ere blevne ængstelige ved det store Besvær og Beføstning, som en saadan Opgørelse kan medføre for Sælgeren. Værdige Medlemmer ville se, at Følgen af § 2 i Forbindelse med Lovforslagets øvrige Bestemmelser jo vil blive den, at naar Sælgeren og Køberen ikke ere enige om, hvor meget der tilkommer Sælgeren i Erstatning af de Grunde, jeg har nævnt, saa er der ikke andet for at gøre, end at der maa en Proces til. Sagen maa for Retten. Retten kan ikke antages selv at kunne skønne over, hvor meget der tilkommer Sælgeren, hvor meget Tingen har lidt ved Brug og Slid og paa Grund af, at den nu er bleven brugt; Retten maa da udmelde Skønsmænd til at vurdere dette Tab, og det er atter et Omsvøb. Alt dette vilker man Sælgeren ind i, og naar man erindrer, at for en nogenlunde stor Afbetalingsforretning er det noget, som daglig kan forekomme, at Indehaveren nu til den Tid, nu til hin Tid, nu over for den og nu over for hin Køber, maaste i Landets forskellige Egne, maa indlade sig paa en saadan Afgørelse gennem en Proces med Retten om de ofte, ja som oftest meget smaa Beløb, der er Tale om — saa vil man sikkert give os Ret i, at det er en Ulejlighed og Beføstning at paalægge Sælgeren, som ganske naturlig vil have til Følge, at Sælgeren for at sikre sig mod dette maa fordyre Varen, maa forhøje Prisen paa Varen. Der er Faren, som vi frygte for; derfor er det, vi mene, at Resultatet af Lovforslagets § 2 vil blive, at det overhovedet bliver dyrere, end det nu er, at købe paa Afbetaling. Og naar saa er, ville sikkert alle, ogsaa den højtærede Minister, være enig med os i, at saa har man ikke naaet det, man vilde, man er tværtimod gaaet imod det, man vilde, nemlig at beskytte Køberen. Og man maa huske, at den, det vil gaa ud over, naar Varen fordyres, er ikke blot dem, som ere Skuld i det hele, som misligholde deres Salgsvilkaar, men det er alle dem, som maa købe paa Afbetaling, ogsaa dem, der punktlig opfyldte deres Forpligtelser. Ogsaa den Syge, som hver Ugedag nøjagtig indfinder sig hos Sælgeren for at betale sine to Kroner, eller hvad det nu er, i Afdrag; ogsaa hun vil komme til at lide under den Forsikringspræmie, som Sælgeren ganske naturlig maa tage for at kunne imødegaa det store Besvær og Beføstning, som vil paabyrdes ham over for alle dem, der ikke betale punktlig. Det maa ikke overies, hvilken overmaade stor Forskel der vil blive paa Sælgerens Stilling fremtidig og nu. Nu kan han, naar Kontrakten misligholdes, blot tage sin Ting tilbage, beholde sine Afdrag, saa er han færdig; men i Fremtiden skal han have en hel Pro-